ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag **den 16 December.**

BATAVIA den 27 october.
(Per Overland-post.)

De Gouverneur-Generaal is den 10 dezer maand van zijne reis in de binnenlanden teruggekomen en heeft den volgenden dag het dagelijksch beheer van zaken weder overgenomen. De terugkomst van Z. Exc. was bespoedigd door de ontvangen tijding der ongesteldheid van den graaf *van Hogendorp*, lid en waarnemend vice-president van den raad van Ned. Indië. De Gouverneur-Generaal was ook gedurende het laatste gedeelte zijner reis met veel onderscheiding ontvangen. Hij had allerwege het zienswaardige in oogenschouw genomen.

— Ter vergemakkelijking en bespoediging der geregtelijke instructie, in de zaak tegen *W. M. Gibson* en *C. M. Graham*, heeft het Gouvernement een stoomschip ter beschikking van de justitie gesteld, ten einde de getuigen, in het Palembangsche woonachtig, naar Batavia over te voeren en van hier derwaarts terug te brengen.

— Men meldt van Soerakarta, dat in den avond van den 10 dezer een getal van 76 huizen, in de kampongs Keparen en Belaghan, ongeveer een halve paal ten westen van den kedaton, door brand is vernield. De ijverige [illegible] eenige Europesche ingezetenen, eenige dragonders der lijfwacht en van enkele Javanen heeft het overige gedeelte van deze en de belendende kampongs, die zeer digt bebouwd zijn, behouden.

Op saturdag avond den 9 dezer, omstreeks 5 ure, heeft een bandjir plaats gehad in de rivier Tjidanie (residentie Buitenzorg), zoo hevig, als naar het zeggen van vele inlanders in geen vier of vijf jaren is gezien geworden. Aan den oever, in de onmiddellijke nabijheid der hoofdplaats, zijn negen huizen overstroomd, waarbij de pachter voor het slagten van rundvee een verlies heeft geleden aan karbouwhuiden, karbouwenlijm, karren, paarden, geiten, benevens een berghuis voor huiden en negen stuks stallen (kadogans), van ruim *f* 2000.

In den namiddag van den 17 september, ten vier ure, heeft in de districten Ngoempak en Tinewoon, residentie Rembang, een hevige orkaan gewoed, vergezeld van eene windhoos. De schade, daardoor zoo aan vele Javaansche woningen als aan de groote bazaar-loods, in de dessa Maloo, aangerigt, is vrij aanzienlijk, terwijl drie tabakschuren van den contractant *B. J. de Lange* gedeeltelijk vernield werden. Zware houtwerken waren op vier verschillende plaatsen gebroken en op aanmerkelijken afstand voortgeslingerd.

— Den 4 augustus was de schroefstoomboot *Padang*, gezagvoerder *Persille*, te Ternate aangekomen en den 6den wederom vertrokken. De heer *Hesselle*, R. K. geestelijke, was daarmede aangekomen en had bereids twee malen godsdienstoefening gehouden.

— Men schrijft uit Banca, dd. 5 dezer: De in de maand augustus aldaar uitgebrokene cholera is thans geheel van de hoofdplaats geweken. Volgens ingekomen rapport van de geneeskundige faculteit aldaar, zijn in de maand september 8 lijders onder behandeling geweest, waarvan 2 zijn overleden, terwijl de opgaven van de inlandsche hoofden aan het bestuur melden, dat in den loop dier maand 17 lijders zijn aangetast, waarvan 14 hersteld zijn. In de laatste helft der vorige maand, toen de ziekte geheel scheen opgehouden te hebben, brak zij eensklaps op de ter reede van Muntok liggende oorlogsbrik PYLADES uit, doch verdween weder even plotseling, nadat vier personen door deze ziekte aangetast en overleden waren. Sedert zijn geene sporen van cholera meer waargenomen; wel kwamen daarna vele diarrheën van ernstigen aard voor.

— De tijdingen, per laatste mail van Palembang ontvangen, loopen tot den 8 dezer. De marga Moelak Oeloe, aan de zuidelijke grens van de Lamatang Oeloe, had reeds sedert 10 a 12 jaren de landrenten niet aangezuiverd, zich in 1851 onmiddellijk aan den opstand aangesloten en vele rooverijen in de onderworpen margas gepleegd. Ter bestraffing, alsmede ter verzekering van de rust en veiligheid in de Lematang Oeloe, werd tot eene expeditie besloten. Daartoe rukte op 30 augustus jl. de luit.-kolonel *de Brauw*, met eene kolonne, sterk 300 bajonetten en 25 pradjoerits, die onder speciale bevelen van den majoor *H. W. van Rijnbergh* was gesteld, van Lahat op. Den 3den des ochtends werd de tijding ontvangen, dat de bevolking van de Moelak Oeloe des nachts hare doessons had versperd en zich zou verdedigen. Na eene korte verdediging werden die doessons met weinig moeite achtervolgens door de troepen bemagtigd en verbrand, sommige door de inlanders zelven in brand gestoken. Eene daarna door den kolonel *de Brauw* belegde vergadering van inlandsche hoofden, waarbij hij eene toespraak in het Maleisch hield, had ten gevolge, dat zij naleving van de hun gestelde voorwaarden beloofden, en daarna met geschenken huiswaarts gezonden werden.

Ook een nieuwe inval op ons grondgebied, door den radja *Tjang-Alang*, werd door het verbranden van eenige onwillige doessons beëindigd.

— Ter hoofdplaats Palembang en in de nabij gelegen districten mogt men zich over eene gewenschte rust verheugen. De cholera, na eerst ter hoofdplaats gewoed te hebben, verspreidde zich meer en meer in de binnenlanden. Het getal der in de verschillende districten overleden personen werd tot den 2 dezer op 753 gesteld. Ter hoofdplaats zijn van 20 augustus tot 30 september aangetast 893 personen, van welke zijn overleden 257 en hersteld 467, zoodat nog 169 zieken overbleven.

— In de binnenlanden van Palembang, waar de moerbeziënboom weelderig in het wild groeit, legt zich de bevolking vrij algemeen toe op de zijdeteelt. Door den tegenwoordigen adsistent-resident *van den Bossche* is thans te Batoe Radja-Ogan eene aanplanting gedaan van moerbeziënboomen, welke vrij weelderig zijn opgekomen, zoodat van eenige uit de Langkayap derwaarts overgebragte zijdewormen, welke in 1851 zijn voortgeteeld, in het begin van dit jaar eene hoeveelheid van 4½ kattie ruwe zijde is verkregen. Een kistje van deze zijde, als monster herwaarts overgezonden, is vrij gunstig beoordeeld.

— Als passagiers zijn van Java naar Nederland vertrokken: Met de *Fop Smit* de machinist 3de klasse *J. H. Veenendaal* en de heer *I. Nortier*; met de *Amicitia* de luit. ter zee 1ste kl. *T. Hansen* en de ontslagen 1ste luit. der infanterie *R. C. de Wijs*; met de *Mathilda Cornelia* de luit. ter zee 2de kl. *P. Koning*; met *den Elshout* mevrouw *J. C. Bergmans*, geb. *Wentzel*, met twee kinderen, en de familie *Schill*; met de *Jacob Cats* de heer *G. J. Jacquet* en mevrouw *G. P. Klatt* en zoon; met de *Prins Veldmaarschalk* de heer *Ligtvoet* en familie.

— Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Benoemd: tot adsist.-resid. te Soerabaija, *J. J. Modderman*; tot adsist.-resid. van Madura, *A. W. A. Vincent*; tot 2den amanuensis van de directie van het civiel weduwen- en weezenfonds, *W. W. van Berckel Bik*; tot komm. bij de wees- en boedelkamer te Soerabaija, *E. A. W. Pinchette*; tot pakhuism. bij het zoutverkoop-pakhuis te Madioen, tevens belast met het toezigt over het doorvoer-pakhuis aldaar, *H. Adena*; bij de algem. rekenkamer, tot 2den komm. *L. L. Sluyter*; tot 3den komm. *J. R. Abegg*; bij de indigo-cultuur, tot ads. der 2de kl. *F. A. C. van der Smitte*; tot adsist. der 3de kl. *C. J. Textor*; tot opz. der 1ste kl. *C. H. Baumeijer*; tot postkomm. bij het medewerkend postkantoor te Batavia, *H. A. Klerks*; tot adsist.-resid. van Tjilatjap, *W. P. van der Spek*; tot subst.-offic. van justitie te Samarang, mr. *W. A. van Jeyeren*; tot griffier van den ommeg. regter in de 2de afd. op Java en Madura, mr. *M. A. Stammler*; tot lid van de commissie, bedoeld bij art. 49 van het *Staatsbl.* n.° 71, 1831, de ambt. *J. A. Clignett*; tot control. der ink. en uitg. regten te Probolingo, *J. M. Admiraal*; tot posthouder te Karimon-Djawa, *J. van Riel*; tot boekh. bij de marine-pakhuizen te Soerabaija, *G. H. Kuneman*; tot administrat. der tinmijnen te Marawang, *H. L. van Bloemen Waanders*; bij de landel. ink. en cult. tot controleurs der 1ste kl., de controleurs der 2de kl. *H. A. Steyn Parvé* en *H. J. Dagneux*.

Voorloopig belast: *C. Overdijk*, 1ste komm. ter algem. secretarie, met de waarneming der functien van secretaris der residentie Bezoekie.

Ontslagen: op zijn verzoek eervol uit 's Lands dienst, onder toek. van pensioen, de ads.-res. van Grisseh, *P. C. van Royen*; uit 's Lands dienst, de surnum. ambt. ter Westkust van Sumatra *P. F. D. Descelles*; idem de bij besluit van 21 dec. 1850 benoemde postkomm. te Padang, *H. E. v. Toorenburgh*; eervol, wegens vertrek, de 2de amanuensis van de directie van het civiele weduwen- en weezenfonds *L. W. C. Bosch*; op zijn verzoek, eervol, onder toekenn. van wachtgeld, de kontrol. der 3de kl. bij het binnenl. bestuur te Palembang *L. de Chauvigny de Blot*; op verzoek, eervol, onder toekenning van pensioen, de gewez. pakhuismeester te Makassar *J. G. Voll*.

Militair Departement.

Ontslagen: eervol, uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toekenn. van pensioen, de onder-intendant der 1ste kl. bij de militaire administratie, *W. Kreling*; op hun verzoek, uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toek. van pensioen, de offic. van gezondh. 2de kl., *C. Krebs*; uit Zr. Ms. milit. dienst, onder toek. van pensioen, de kol. der inf. *G. H. J. F. C. von Lutzow*; de apothecar 3de kl., *W. H. Cruger*; de 2de luit. der inf. *K. J. Buser*; de adspir.-intend. bij de milit. administ. *S. H. Eerdmans*, uit de betrekking van adjoint bij den generalen staf.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland, aan den offic. van gez. 2de kl. *E. H. H. Muhlert*, en den onder-intendant der 1ste kl. bij de militaire administratie *J. E. v. d. Smissen*.

Nog te BATAVIA aangekomen: 7 october *Jacob Roggeveen*, H. Rolff, *Afrika*, C. Ouman, en 10 dito *Wilhelmina Arnolda*, J. L. Mulder, alle drie van Amsterdam: 11 *Peking*, K. H. Leonhard, van Singapore, *Admiraal de Ruiter*, G. M. Titsingh, en 12 *van der Werf*, P. C. Rosier, beiden van Amsterdam; 15 *Wilhelmina Lucia*, J. P. Carst, *Willem en Carel*, T. de Meester, *Waterloo*, W. W. van Epen, en *Maria*, H. D. van Wijk, alle vier mede van Amsterdam; 16 *Pauline*, B. J. Post, van de Simonsbaai, *Johanna Hendrika*, K. Hoek, v. Amsterdam, *Jan van Brakel*, W. L. Esink, v. Antwerpen, en *Stad Tiel*, W. B. Derks, van Kuypers-Eiland; 19 *Veronica*, K. Welger, en 23 *de Amstel*, H. H. Rademaker, beiden van Amsterdam; 24 *Aert van Nes*, L. Hazewinkel, van Mauritius; 25 *Margaretha Johanna*, M. Schou, van Liverpool, en *Anna Christina*, J. C. Joon, van Amsterdam.

Nog van JAVA vertrokken: Van BATAVIA 1 october *Java Koerier*, F. G. Reinits, 5 dito *het Goede Vertrouwen*, T. C. H. Kock, 6 *Twee Godfrieds*, W. C. Brandligt, 11 *Pollux*, J. Kooy, 16 *Zeemanshoop*, D. Duinker, 19 *Wassenaar*, A. Hofstee, 20 *Amicitia*, D. Crap Hellingman, 21 *de Jayaan*, G. J. Teensma, *Graaf van Limburg Stirum*, H. H. Smit, en 23 *Johannes Albertus*, J. C. Londt, alle tien naar Amsterdam. Van CHERIBON 25 september *Johanna Jacoba*, J. H. van der Horst, naar Nederland. Van SAMARANG 21 dito *Ardjoeno*, S. R. Post, en van SOERABAIJA 25 *Hendrika Bartina*, J. Hofker, beiden naar Amsterdam; 10 october *Athenian*, Cass, naar Rotterdam. Van PASOEROEWAN 13 dito *Admiraal van Heemskerk*, P. Kley, naar Amsterdam. Van TJILATJAP 19 september *Jacobus*, A. van der Kolff, naar Rotterdam; 22 dito *St. Michael*, P. J. Plenzinga, naar Amsterdam; 9 october *Timor*, F. Agema, n. Dordrecht, en 12 dito *Echo*, C. de Lanoy, n. Amsterdam.

LONDEN den 13 december (*des avonds*).

De discussien over het budget hebben heden den geheelen dag in het Lagerhuis voortgeduurd, zonder dat het nog tot stemming is gekomen. Onder de tegenstanders der plannen van den kanselier der schatkist behoorde, zoo als te voorzien was, de heer *Cobden*. Morgen worden de beraadslagingen voortgezet.

— De wederstand tegen de wijziging in de belasting op de woonhuizen betoont zich voortdurend in verschillende steden van Engeland en Schotland, waar talrijke vergaderingen tot afkeuring van dien maatregel gehouden worden.

— Dezer dagen stierven hier twee vrouwen die zich aan zonderlinge denkbeelden overgaven. De eene, mejufvrouw *E. Arrowsmith*, die den leeftijd van 85 jaren bereikte, sloot zich sedert vele jaren van allen omgang met menschen af en vergunde alleen hare dochter, en dit nog slechts zeldzaam, haar te komen zien. Zij at zeer weinig, bragt telkens den geheelen winter in haar bed door, en heeft gedurende haar geheele leven geen geneesheer willen raadplegen. Dit laatste was ook de monomanie der andere zonderlinge, mejufvrouw *A. Thornton*, die slechts 58 jaren oud werd, en, hoe krank zij ook nu en dan was, niet alleen geen doctor wilde raadplegen, maar zelfs dreigde het huis te verlaten als er een binnenkwam. Zij gaf de voorkeur aan groote hoeveelheden pillen, die zij zich zelve voorschreef.

— Eergisteren werd te Southampton het regterlijk onderzoek gehouden naar de verregaande ongeregeldheden welke den 9 november op het stoomschip *Melbourne* plaats grepen. De matroos *J. Flinn* was van moord op den persoon zijns kameraads *C. Lamont* en de matroos *Johansen* van verregaande insubordinatie beschuldigd. De laatste is tot gevangenschap veroordeeld, de zaak des anderen moet nader dienen. Uit de verklaringen der getuigen, onderanderen van den scheepsdoctor, blijkt, dat het misbruik van in Portugal aan boord gesmokkelden sterken drank de oorzaak van tooneelen eener zoo vreeselijke verwarring en van zoo hevige twisten op genoemden bodem geweest is, dat men zich daarvan naauwelijks een denkbeeld vormen kan. *Johansen* onderanderen was bij vlagen zoo opgewonden, dat hij meer een wild dier dan een mensch geleek, en woedend over het dek liep, met bedreiging van ieder dien hij ontmoette het eene bijl te vermoorden. De door *Flinn* op *Lamont* gepleegde moord is insgelijks het gevolg van uit dronkenschap ontstanen wederzijdschen twist geweest.

— Door de *Asia* zijn berigten uit New-York tot 1 dezer overgebragt. De aldaar in den laatsten tijd uit California aangevoerde menigte stofgoud was tot hier toe voorbeeldeloos en heeft gedurende de maand october de verbazende waarde van ruim vijf en een half millioen dollars bedragen. De maatschappelijke en zedelijke toestand der bewoners van dat goudland wordt voortdurend beter. — Het Bestuur der Vereenigde Staten heeft een besluit genomen, waarover de woelzieke partij, die zoo gaarne Cuba veroverd wilde zien, uiterst misnoegd is; het verbiedt namelijk het overbrengen van brievenmails met stoombooten der Amerikaansche stoomboot-maatschappij, bijaldien de scheepsschrijver *Smith*, dien de autoriteiten te Havannah niet op Cuba willen dulden, zich aan boord van zoodanig vaartuig bevindt; ook mogen geene zeeofficieren meer in dienst dier maatschappij zijn, zoo lang *Smith* niet ontslagen is.

PARIJS den 13 december.

Eergisteren avond heeft Z. M. de Keizer, vergezeld door prins *Jérôme* en door prins *Napoleon*, de inwijding bijgewoond van het nieuwe cirque van den heer *Dejean*, op de boulevard Beaumarchais. Vijfduizend toeschouwers woonden de voorstelling bij en Z. M. werd met veel geestdrift begroet. — Gisteren morgen hield de Keizer op het plein der Tuileriën eene revue over verschillende batterijen artillerie. Ook heeft gisteren de gezant van Spanje, de markies *de Valdegamas*, den Keizer zijne nieuwe geloofsbrieven overgereikt. Des avonds gaf Z. M. in het paleis der Tuileriën een luisterrijk diner ter eere der maarschalken *Magnan* en *de St. Arnaud*; al de generaals van het leger der hoofdstad waren daarbij tegenwoordig.

De Keizer was voornemens morgen van hier naar Compiègne te vertrekken, om daar tot den 20 dezer te vertoeven, gedurende welken tijd in gemelde stad luisterrijke feesten zouden zijn gegeven, tot bijwoning waarvan de Ministers en andere aanzienlijke personen zouden zijn uitgenoodigd. Die reis is echter uitgesteld, sommigen zeggen om redenen van gezondheid, anderen noemen als beweeggrond het verlangen van Z. M. om nog voor zijne reis naar Compiègne door de drie groote Noordelijke Mogendheden erkend te worden.

— De veranderde zienswijze der bewoners van den Elzas kan op nieuw hieruit gezien worden dat zij, die vroeger tot de hevigste Republikeinen behoorden, thans onder de vurigste aanhangers des Keizers geteld worden, zoo als, onderanderen, uit den volgenden brief, dezer dagen door *Napoleon III* aan den maire van Straasburg gerigt, blijken kan. Men vleit zich in die stad dat de Keizer eenige maanden des jaars aldaar doorbrengen en er eene afzonderlijke hofhouding hebben zal. De bedoelde brief luidt als volgt:

„Mijnheer de Maire! De stad Straasburg heeft mij door het orgaan van uw geacht Collegie het Keizerlijk slot doen aanbieden. Niet tevreden met het onthaal, dat ik tot twee malen toe van u genoten heb, wildet gij mij in zekere mate het burgerregt verschaffen door eene residentie, die mij bijzonder toebehoort. Ik ben hierover zeer verheugd, en het is eene verpligting voor mij, zoo dikwijls als mogelijk is naar den Elzas terug te keeren, die zoo rijk aan vaderlandsche herinneringen is, en die mij heden een nieuw pand zijner verkleefdheid geeft. Wees zoo goed bij uwe medeburgers de tolk mijner erkentelijkheid te zijn."

— Van de ongeveer 40,000 gemeenten van Frankrijk, waar het Keizerrijk den 5 dezer moest worden geproclameerd, heeft die formaliteit in eene enkele geen plaats gehad, namelijk in het dorp Bazinghens, in het departement Pas-de-Calais. Ofschoon dit feit waarschijnlijk meer aan nalatigheid dan wel aan vijandigheid jegens de Regering te wijten is, zijn de maire en de adjunct-maire dier plaats in hunne betrekkingen geschorst, daar de Keizerlijke Regering er op staat dat hare bevelen stipt ten uitvoer worden gelegd. — Te Frontignan, in het departement der Hérault, is de geheele gemeenteraad ontbonden, omdat de proclamatie heeft plaats gehad zonder eenige der voorgeschreven formaliteiten. In het departement der Hérault vinden de Legitimistische en Republikeinsche gevoelens nog de meeste aanhangers.

Op de muren der onderprefectuur te Pontoise zijn oproerige plakkaten aangeplakt, doch tot heden heeft men de schuldigen nog niet ontdekt. — De verspreiders van het manifest des Graven van Chambord worden nagespoord en gestraft. — Voor het oogenblik is de Legitimistische partij in Frankrijk de eenige welke tot gestrenge maatregelen van de zijde van het bewind aanleiding geeft. Een der dagbladen dier partij, de *Union* van Angers, heeft eene waarschuwing ontvangen. — Verscheiden Legitimistische leden van departementsraden hebben hun ontslag genomen.

— Ter Beurs blijft men voortdurend van eene aanstaande conversie spreken. Wat daarvan ook zij, zoo veel is zeker dat de Parijsche Beurs geenszins in een stationnairen toestand verkeert; de aanhoudende rijzing en daling der fondsen wordt echter alleen aan beursspel en volstrekt niet aan staatkundige redenen toegeschreven.

— *Abd-el-Kader* is eergisteren avond, met zijne moeder, zijne vier vrouwen, zijne kinderen, gevolg en bedienden, in het geheel veertig personen, van hier naar Brussa vertrokken.

— De maarschalk *Narvaez* heeft het voorzitterschap aangenomen van het committé der gematigde oppositie, dat zich te Madrid met het oog op de verkiezingen heeft geconstitueerd; zulks is een krachtige steun voor de gematigde oppositie, welke, behalve de heeren *Narvaez* en *Martinez de la Rosa*, vele voorname mannen in hare gelederen telt. — Later is een Koninklijk besluit verschenen, waarbij het houden van kiesvergaderingen, zonder bepaalde vergunning, verboden wordt. — Ook heeft het officiële dagblad eene circulaire medegedeeld, strekkende om de bezitters van nationale goederen gerust te stellen. — Men sprak er van, dat den maarschalk *Narvaez* last zou worden gegeven Spanje te verlaten.

PARIJS den 14 december.

De *Moniteur* behelst heden het door den heer *de Casabianca* aan den Senaat ingediend verslag en het Senaatsbesluit betrekkelijk de civiele lijst en de dotatien, de voornaamste bepalingen waarvan op het volgende neder-

bevestigd wordt: het cijfer der civiele lijst bedraagt 25 millioenen francs; de dotatie der Kroon bevat, even als onder het Keizerrijk en onder de Monarchie, het meubelair, de paleizen, de bosschen enz., de zuivere opbrengst waarvan 3 millioenen francs bedraagt, doch het onderhoud komt daartegenover ten laste der civiele lijst; de dotatie der Keizerlijke Familie bedraagt 1,500,000 francs; een afzonderlijk Senaatsbesluit zal de douairie der Keizerin bepalen.

Verder deelt het officiële dagblad nog mede, dat de heer *Fould* van heden af den titel zal voeren van minister van Staat en van het huis des Keizers, belast met het algemeen beheer.

— Volgens heden uit Madrid ontvangen berigten van den 9 dezer, waren verscheiden verzoekschriften, door senatoren, gedeputeerden en een groot aantal aanzienlijke burgers onderteekend, aan de Regering gerigt, om het voor het houden van kiesvergaderingen gevorderde verlof te verzoeken. Dat verlof was echter geweigerd.

Uit Madrid wordt den 10den gemeld, dat de generaal *Narvaez* die hoofdstad verlaten had.

— Berigten uit Konstantinopel van den 4 dezer houden in, dat de Turksche Bank weigert het muntpapier van den Staat aan te nemen, welk besluit groote sensatie had te weeg gebragt. Men beschouwde eene geldcrisis als na op handen.

KEULEN den 14 december.

Te Berlijn werd gisteren een zeer spoedig bezoek des Keizers van Oostenrijk te gemoet gezien. Ook betwijfelde men daar de onvoorwaardelijke erkenning van het Keizerschap in Frankrijk door de Pruissische Regering niet.

— Een Zwitsersch dagblad wil onderrigt zijn, dat de Fransche Regering aan den Zwitserschen Bondsraad eene nota heeft doen ter hand stellen betrekkelijk de revolutionnaire kuiperijen in Zwitserland. Eene gelijksoortige nota zou door het Oostenrijksche Kabinet zijn toegezonden, dat bovendien het besluit zou hebben genomen, het voorbeeld van Pruissen en Rusland te volgen en geen gevolmagtigde meer naar Zwitserland te zenden.

— Te Mantua zijn tien deelnemers aan het bekend Mazzinisch komplot ter dood veroordeeld, welk vonnis door den maarschalk *Radetzky* voor vijf hunner bevestigd, voor de vijf overigen met kerkerstraf verwisseld is.

— De bewoners van Montenegro zijn tegen de Turken opgestaan. De Vorst heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij al zijne strijdbare onderdanen met ballingschap worden bedreigd, die weigeren deel te nemen aan den oorlog tegen de Turken. Zijn leger heeft eene sterke stelling ingenomen op drie marschuren van de stad Podgorizza; bereids hadden tusschen dat leger en de Turken verschillende gevechten plaats gegrepen en men zag elk oogenblik een beslissenden slag te gemoet. De Pacha van Scutari had zich aan het hoofd van 10,000 man troepen geplaatst, om tegen die van Montenegro op te trekken.

's GRAVENHAGE den 14 december.

Bij besluit van den 13 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan den majoor-kommandant der dienstdoende schutterij te Deventer, *A. G. Besier*, te vergunnen den hem door de onder-officieren van die schutterij geschonken eeresabel te dragen.

Bij Zr. Ms. besluit van den 8 dezer zijn, op hun daartoe gedaan verzoek, eervol uit hunne betrekking ontslagen: *J. M. Geluk*, als plaatsvervangend kantonregter te Brouwershaven, en *A. de Wal Jansen*, als plaatsvervangend kantonregter te Helder, en is benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Vianen, *A. de Wal Jansen*, notaris aldaar.

Bij Zr. Ms. besluit van dezelfde dagteekening is aan mr. *C. A. van Munster Jordens*, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van officier bij de arrondissements-regtbank te Deventer, in te gaan met den 1sten april 1853.

Bij Koninklijke besluiten van den 13 dezer zijn benoemd: tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Texel c. a., de heer *N. Alblas*, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Zijpe, en tot betaalmeester in het arrondissement Almelo, de heer jonkh. *W. L. B. van Panhuys*, thans surnumerair bij de dienst van 's Rijks schatkist.

— Het *Staatsblad* n.° 204 bevat een Koninklijk besluit van den 4 dezer, ter uitvoering van de wet van 18 september 1852 (*Staatsblad* n.° 178), omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.

— In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *Paulez* afgestapt de staatsraad in buitengewone dienst, de heer *L. G. A.* graaf *van Limburg Stirum*, commissaris des Konings in de provincie Groningen en als zoodanig verplaatst naar Gelderland. De Koning heeft hem in een bijzonder gehoor ontvangen. Men verneemt dat die heer zijne benoeming aangenomen heeft.

Staten-Generaal.

EERSTE KAMER. — *Zitting van dingsdag* 14 *december.*

In deze zitting zijn ingekomen de wetsontwerpen: *a*, tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1851 (bijdrage voor het fonds van het Haarlemmermeer); *b*, dat tot goedkeuring van het tractaat met de Vereenigde Staten, en *c*, dat tot aflossing of verwisseling van nationale schuld, welke naar de afdeelingen zijn verzonden. — Daarna zijn de ontwerpen: 1°, tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor 1853, en 2°, dat tot regeling van het koloniaal batig slot over 1850, met algemeene stemmen aangenomen, het eerste zonder beraadslaging, het tweede na eenige woordenwisseling. — Donderdag ten 2 ure discussie over het ontwerp tot heffing der belastingen bij admodiatie in Limburg, waarover het verslag der commissie van rapporteurs ter tafel is gebragt. — De Vergadering is daarna gescheiden.

— De Tweede Kamer is gisteren tot nadere bijeenroeping gescheiden. Indien er geene bijzondere omstandigheden mogten voorvallen, zullen de werkzaamheden der Kamer thans eenigen tijd geschorst blijven. De Kamer is van de opening der Zitting in september jl. tot nu toe onafgebroken werkzaam geweest.

's GRAVENHAGE den 15 december.

Bij Zr. Ms. besluit van den 8 dezer is aan mr. *H. M. van der Sande*, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsvervanger van den kantonregter in het derde kanton te Amsterdam.

Bij Koninklijk besluit van 29 november jl. is, bij wijziging voor zoo veel noodig van vroegere besluiten, bepaald: „ Art. 1. De attestatien de vita, benoodigd tot betaling der lijfrenten, pensioenen, gagementen, riddersoldijen en wachtgelden, zullen voortaan worden verleend en uitgegeven door den burgemeester, ter plaatse alwaar de persoon, van wiens aanwezen moet blijken, woon-

3de lid, litt. *a*, van het Koninklijk besluit van den 7 februarij 1824, n.° 115, zijn alleen toepasselijk op de burgemeesters of die hen wettiglijk vervangen. Art. 3. De vorenstaande bepalingen treden in werking den 1 januarij 1853."

— Bij resolutie van 7 dezer hebben Gedeputeerde Staten van Zuidholland afgekondigd het door de Staten dier provincie in hunne vergadering van den 11—17 november 1852 vastgesteld reglement op de wegen en voetpaden in gemelde provincie.

— Gisteren middag had op de begraafplaats Eikenduynen de plegtige ter aarde bestelling plaats van wijlen den Staatsraad in buitengewone dienst, den heer *H. C. van der Houven*. Vele vrienden van den overledene volgden het lijk naar de laatste rustplaats, waar zich velen vereenigd hadden om de laatste eer en hulde aan den overledene te brengen. Vóór dat het lijk in het graf werd geplaatst, hield een der aanwezigen eene toespraak, waarin hij in krachtige taal de groote verdiensten en de edele deugden van den overledene met veel gevoel deed uitkomen. Die rede bragt bij alle aanverwanten, vrienden en aanwezigen eenen diepen indruk te weeg.

ROTTERDAM den 15 december.

Door den Oostenrijkschen vice-consul alhier, den heer *W. Rehm*, is thans op nieuw van het generaal-consulaat te Amsterdam, van wege het K. K. zee-gouvernement te Triëst, ontvangen en aan de commissie tot inzameling van liefdegaven voor de nagelaten betrekkingen der negen verongelukte zeelieden van Hellevoetsluis aldaar overgemaakt eene som van *f* 1500. Deze som maakt met de vroeger vermelde *f* 2622. 74, insgelijks van daar ontvangen, en met de door den Keizer van Oostenrijk gezonden *f* 4000, de hoogst belangrijke som van *f* 8122. 74 uit. Voorwaar, de jeugdige keizer *Frans Joseph* en zijne onderdanen hebben bij deze gelegenheid als gewedijverd in het geven van treffende blijken van menschenliefde, en van erkentelijkheid voor manmoedige pogingen tot behoud hunner in doodsgevaar verkeerende landgenooten.

— In het Israëlitisch weeshuis in den Oppert alhier is eergisteren eene tentoonstelling van dames-handwerken en andere voorwerpen van kunst en smaak geopend, welke bestemd zijn voor de loterij, ten voordeele der Rotterdamsche Afdeeling van de *Maatschappij tot Nut der Israëliten in Nederland.* Die tentoonstelling verdient een druk bezoek, ook om al het fraaije dat daar te bezigtigen is, en waaronder twee prachtige porseleinen vazen, door H. M. de Koningin voor dit weldadig doel ingezonden, uitmunten.

— Uit Leyden gewordt ons het volgend berigt:

„ Heden heeft hier eene aandoenlijke plegtigheid plaats gehad; met stille eenvoudigheid, geheel in den geest van den afgestorvene, werd het stoffelijk overschot van den algemeen geachten en beminden professor *van Oordt* grafwaarts gebragt; getuigde de menigte, welke langs den weg naar de begraafplaats den kleinen lijkstoet gade sloeg, van de algemeene belangstelling, nog meer blonk de deelneming uit door de menigte, die zich op de begraafplaats zelve verzameld had om aan de plegtigheid deel te nemen, waaronder ook vele ambtgenooten, studenten, predikanten en andere leden van den kerkeraad.

„ Nadat het lijk op de baar was geplaatst, schikte zich een aantal studenten, leerlingen van den beminden hoogleeraar, om het lijk grafwaarts te dragen, gevolgd door de naaste betrekkingen van den overledene, de professoren van de theologische faculteit en eenige bijzondere vrienden. Nadat het lijk met stillen eerbied in den grafkelder was neêrgelaten, sprak prof. *N. C. Kist* en herdacht in waardige woorden de verdiensten van den overledene in het algemeen, voor de gemeente van Christus, de Hoogeschool, de wetenschappen, het Vaderland, zijne geliefde betrekkingen en vrienden in het bijzonder, en wees op de verhevenheid der leer die hij predikte en beleefde en hem zoo gelaten en kalm den dood in vertrouwen op zijnen Heer en Verlosser had doen tegengaan. — Daarna sprak dr. *A. Rutgers van der Loeff*, aangedreven door het gevoel zijns harten, als bijzonder vriend van den overledene, en bragt door de kracht zijner herinneringen aan den liefderijken geest bij een vurig onvermoeid arbeiden in alles wat goed en edel was een diepen indruk te weeg op allen die het graf omringden. — Zeker zal bij velen deze aandoenlijke plegtigheid goede indrukken achterlaten en medewerken om den christelijken ijver van den ontslapene, zijne liefde voor zijne betrekkingen en vrienden en zijne algemeene menschenmin in gezegend aandenken te doen blijven, en onder Gods zegen ook medewerken tot bereiking van het heerlijkste doel, het gewinnen van velen voor het Rijk van Christus."

— Den 13 dezer heeft te Schiedam een concert plaats gehad ten behoeve van de nagelaten betrekkingen der verongelukte Hellevoetsluische zeelieden. Bij deze gelegenheid is door de zangvereeniging den heer *Hutschenruyter* een zilveren drinkbeker ten geschenke aangeboden.

— Heeft Z. M., Neêrlands Koning, in het begin dezes jaars eenige vragen gerigt aan de verschillende landbouwgenootschappen in ons Vaderland, met openlijke betuiging, dat Hoogstdezelve den landbouw persoonlijk en uit eigene middelen wenscht te beschermen en zich aan het hoofd daarvan te stellen, thans vernemen wij, dat van wege Z. M. aan die verschillende genootschappen een gedrukt exemplaar is toegezonden van den hoofdinhoud der op de voorgestelde vragen ingekomene antwoorden, en door Hoogstdenzelven voorloopig is bepaald, dat in de maand junij of julij aanstaande op het Loo eene vergadering zal gehouden worden van de voorzitters en secretarissen dier verschillende inrigtingen, ten einde over een en ander nader te beraadslagen; alsmede, dat wegens Z. M. aan de meergenoemde genootschappen is kenbaar gemaakt, dat, indien zij ook nog andere dan de reeds opgegevene punten wenschen mede te deelen, zoo als betrekkelijk de middelen, van de zijde van den landbouw aan te wenden tot verbetering der voeding van de arbeidende klassen, bij den achteruitgang der aardappelteelt, zij door Z. M. met belangstelling zullen ontvangen worden, en deze dan welligt ook een onderwerp van beraadslaging op bedoelde vergadering zouden kunnen uitmaken.

— Bezorgers van het legaat van wijlen *J. Monnikhoff*, te Amsterdam, hebben ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat het legaat voornoemd, ten gevolge van regterlijke uitspraak, is opgeheven, en de gelden aan de regthebbende erfgenamen zullen worden uitgereikt, ten gevolge waarvan de nog loopende prijsvragen worden ingetrokken en alzoo komen te vervallen.

— Laatstleden maandag avond ontstond brand in de gaz-fabriek op de Schans, over de Elandstraat, te Amsterdam, dien men zonder de hulp der aangevoerde spuiten spoedig meester was.

den scheepsbouwmeester *F. F. Groen*, met goed gevolg van stapel geloopen het barkschip *Elize Henriette*, groot 250 gemeten lasten, gebouwd voor rekening van de heeren *Broen & Co.*, en gevoerd zullende worden door kapitein *J. F. Detering.*

— In het dagblad *de Nederlander* leest men, onder dagteekening van den 14 dezer: Gisteren avond smaakten wij weder het genoegen den heer *van de Velde* zijn belangwekkend reisverhaal te hooren voortzetten. Nu was de Karmel het hoofdtooneel zijner togten, de Karmel even rijk in onvergelijkelijk natuurschoon als in heilige herinnering. Het gelukte aldaar aan het geoefend oog van den reiziger de plaats te ontdekken, waar de profeet *Elia* zijn plegtig offer aan Jehova, ten aanzien der baalspriesters, volbragt. Zij heet El Mochraka, *de verbrande.* Niet minder belangrijk was de schets van Esdrélons vlakte, het tooneel van een aantal eeuwig gedenkwaardige veldslagen, van *Sisera* af tot in onze tijden toe.

— De *Nijmeegsche Courant* meldt dat gisteren te Nijmegen berigt is ontvangen van het den 21 september laatstleden overlijden van den hoog edel gestr. heer *A. van der Eb*, kolonel, gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw. Hij had den ouderdom van slechts 39 jaren bereikt. Zijn afsterven had te St. George d'Elmina plaats.

— Uit Goes schrijft men den 11 dezer, dat het Z. M. behaagd heeft aan de geoctroijeerde Zeeuwsche Maatschappij van meekrapbereiding te Wilhelminadorp vergunning te verleenen tot het voeren van den naam van Koninklijke Zeeuwsche Maatschappij van meekrapbereiding en van het Nederlandsche wapen.

— Van Vlissingen meldt men den 13 dezer: Zr. Ms. fregat PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN is uit de dokhaven alhier op de reede gehaald, om den 20sten zee te kiezen. Het bevel over DE PRINS VAN ORANJE is, naar men verneemt, opgedragen aan den kapitein ter zee *J. W. F. Frucht*, en het bevel over den schoener ATALANTE aan den luit. ter zee 2de kl. *N. M. J. Kroef.* De luit. ter zee 1ste kl. *H. W. A.* ridder *van Rappard* is als eerste officier geplaatst op Zr. Ms. fregat DOGGERSBANK, ter vervanging van den luit. 1ste kl. *R. van Voss*, die op non-activiteit is gesteld. De officier van administratie *J. C. Lina* is van hier vertrokken, verplaatst zijnde op de DOGGERSBANK, thans liggende te Nieuwediep.

— Als eene bijzonderheid meldt men, dat dezer dagen onder de gemeente Bennekom eene vrouw van omstreeks 107 jaren overleden is. Te Aken geboren, zwierf zij haar leven lang als schooister rond, had nooit goede dagen gekend, en misschien in geen halve eeuw op een bed geslapen, dan in de laatste jaren, toen zij meer bepaald de algemeene liefdadigheid gaande maakte door haren hoogen ouderdom, en de bijzondere verzorging van het hoofd der gemeente ondervond; zij was echter nog zoo sterk van gestel dat zij, een uur ver gaande, van tijd tot tijd te voet de kerk en hare weldoeners te Wageningen kwam bezoeken.

— Uit Harderwijk schrijft men, dat den 23 dezer van daar zal vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 80 onderofficieren en manschappen, onder commando van den van verlof terugkeerenden 1sten luitenant der artillerie *Boer*, ten einde den 25 daaraanvolgende te Nieuwe Diep geëmbarqueerd en vervolgens naar Suriname overgevoerd te worden.

— In Friesland zijn in de laatste maand 34 runderen gedood, ter zake van de longziekte. Totaal 5721.

— Uit het vroeger medegedeelde twaalftal predikanten heeft de Breede Kerkeraad der Hervormde gemeente te Bolsward het volgend alphabetisch gestelde zestal gevormd: dd. *B. van Hattem*, te Wilnis; *C. J. van Ketwich*, th. dr., te Schoonhoven; *Z. Bachiene Muntendam*, th. dr., te Groote Lindt; *H. Steenberg*, te Dirksland; *A. van Toorenenbergen*, te Polsbroek, en *G. Wetsels*, te Wommels; op het drietal zijn daarvan geplaatst: dd. *C. J. van Ketwich*, *H. Steenberg* en *A. van Toorenenbergen.*

— Naar men verneemt, zal de verkooping van 's Rijks fortificatie-werken, glacis, ravelijnen, contrescarpes, redoutes, mijnen en gebouwen, te zamen 67 percelen uitmakende, te Bourtange den 25 januarij 1853 plaats hebben; terwijl op dien dag tevens 7 percelen (Rijks gebouwen) in de Nieuwe Schans aldaar zullen worden geveild.

— Te Groningen promoveerde den 10 dezer in de beide regten de heer *G. C. Scheidius*, van Arnhem, na verdediging van quaestiones.

— Uit Meppel schrijft men dat in den tuin van den heer *Wilmers*, predikant te Nijeveen, de peulen en doperwten op den kouden grond zoo voordeelig stonden dat zij met den dag konden gegeten worden, terwijl de zoogenaamde groote boonen heerlijk bloeijen.

— Het gemeentebestuur van Arnhem heeft eene waarschuwing tegen het beschadigen van den telegraafdraad doen afkondigen, naardien tusschen die stad en Amsterdam gebreken aan dien draad ontdekt waren, welke blijkbaar door baldadigheid zijn veroorzaakt. Vele landbewoners, vooral in Gelderland, schijnen sterk tegen de electromagnetische gemeenschap ingenomen te zijn, ten gevolge der meening dat de mensch niet haastiger moet willen zijn dan zijne voorouders waren, en hieraan schrijft men het toe dat sommige boerenknapen den koperen draad, over het erf der vaderen heengelegd, met herdersschoppen of veldkeijen beschadigen.

— De waterhoogte te Arnhem was den 14 dezer 2 el 2 palm.

— De Koning van Zweden is nu zoo ver hersteld dat alle gevaar voor zijn leven geweken is en de kerkelijke gebeden voor zijne herstelling niet langer gedaan worden.

— Uit de berigten, door de Nederlandsche schoenerbrik *Raphael*, kapit. *Buykes*, uit Curaçao medegebragt, en door de *Utrechtsche Courant* medegedeeld, heeft men vernomen, dat aldaar den 24 october is gearriveerd de Portugesche schoener *Ceres*; uit het een en ander maakte men op dat het voor den slavenhandel was bestemd; twee dagen daarna zette het schip, na afgewezen te zijn, zijne reis naar de Azorische eilanden voort. Ook de Deensche oorlogsbrik *Mercurius*, welke aldaar was binnengekomen ter herstelling harer zieken, is, nadat het vaartuig uit de quaranteine was ontslagen en de zieken uit het quaranteine hospitaal volkomen hersteld naar boord waren teruggekeerd, van daar naar St. Kruis vertrokken. Van de 17 lijders aan de gele koorts, welke in het quaranteine hospitaal zijn verpleegd geworden, bezweken er 4 in de eerste dagen en 13 keerden volkomen hersteld naar boord terug. De *Mercurius* heeft in het geheel twaalf man aan deze ziekte verloren: vijf op Puerto Cabello en op de reis naar Curaçao; twee op denzelfden dag der aankomst aldaar, één bij het vervoeren naar het hospitaal en vier in dat gesticht. In de eerste negen maanden van dit jaar

op Curaçao groote droogte, die in september door buitengewone warmte werd gevolgd; de thermometer teekende verscheiden achtereenvolgende dagen van 90 tot 92 graden. In october vielen er zware regenbuijen, somtijds van hevig onweder vergezeld, waardoor groote schade aan zoutplantaadjes is toegebragt. Den 23 september woedde op de Bovenwinds en Virginische eilanden een hevige storm, waardoor aan vaartuigen en grondeigendommen aanmerkelijke schade werd veroorzaakt.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Johanna en Louisa*, E. L. Kerkstra, naar Samarang; *Eluisa*, E. Cacace, n. Napels; *Annechina Jantina*, S. G. Oostra, n. Belfast, en *Dutch Trader*, R. Jordan, n. Maidstone.

HELLEVOETSLUIS den 14 dezer. Gisteren namiddag arriveerde *Retriever*, R. Davidson, van Akyab, laatst van Cowes. De schepen, gisteren morgen gemeld, zijn wel in zee gekomen, behalve *Zwaluw*, die bij de Goereesche haven is geankerd. De melding van het barkschip *Schoonderloo*, kapitein Marmelstein, is abusief geweest; moest zijn de *Everdina Elisabeth*, kapitein C. J. Tonjes, naar Liverpool; de wind Z. Z. W. — Heden morgen zeilden in zee *de Zwaluw*, J. H. Zeven, naar Nantes; *Meta*, P. Hansen, op avontuur; *Louise*, N. P. Lundsten, naar de Oost Zee; *Janet Shinnan*, H. Ringe, naar Cardiff, en *Glory*, J. Jenkinson, naar Dublin (de laatste komt bij het vertrek der post terug). En arriveerde *Petit Auguste*, F. Parmentier, van Dinant; de wind Z.

HELLEVOETSLUIS den 15 dezer. Gisteren middag is het schip *Arnold Böninger*, kapit. J. F. Meijer, door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door naar Brouwershaven gesleept; de wind Z. Z. W. — Heden morgen zeilden in zee *Glasgow*, J. Henderson, naar Glasgow; *Alma*, J. H. D. Bramsted, naar Noorwegen, en *Patriot*, W. Cable, n. Grangemouth. En stoomden in zee *Rotterdam* naar Havre; *Rhine*, *Earl of Auckland*, *Attwood* en *Queen*, alle vier naar Londen. En arriveerden *Sophia*, J. A. Hansen, van Wisbeach; *de Maas*, G. C. Baggus, van Malaga, en *Louise Marie*, S. Brégeon, van St. Malo; de wind Z. W.

BRIELLE den 14 dezer. Gisteren na posttijd arriveerden *Earl Douglas* (st.), J. Hart, van Newcastle, en *Vereeniging*, P. Poldervaart, van Lissabon. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind Z.

BRIELLE den 15 dezer. Heden voor posttijd stoomde in zee *Norfolk* naar Goole; de wind Z. Z. W.

MAASSLUIS den 14 dezer. Heden morgen zeilden *Jonge Schalk*, A. Plug, naar Yarmouth, en *Albatross*, T. Brooks, naar Sunderland. Kapitein Lungaard is wel in zee; de wind Z. Z. W.

MAASSLUIS den 15 dezer. Heden morgen zeilden *de Handelmaatschappij*, H. van Rossen, en *de Hopende Visscher*, M. van Rossen, beiden ter beugvisscherij naar de Noord Zee. De kapiteins T. Brooks en A. Plug zijn wel in zee; de wind Z. Z. W.

BROUWERSHAVEN den 13 dezer. De wind Z. ten W. Uit zee niets. Heden van Dordrecht op de reede gesleept *Osiris*, G. Crans, van Dordrecht naar Batavia.

MIDDELBURG den 13 dezer. Eergisteren is van de reede van Veere in zee gezeild het schip *Minerva*, kapit. J. A. van Boven, (van deze stad) naar Londen.

TEXEL den 13 dezer. De wind Z. W. ten Z. Binnengekomen *Nederland en Oranje*, L. van der Plas, van Batavia, en *Lord John Russell* (st.) van Londen. Vertrokken niets.

TEXEL den 14 dezer. De wind Z. W. — Z. Binnengekomen W. H. Mugge van Londen. Vertrokken D. Freeman en S. Murray naar Sunderland.

Kapitein L. van der Plas, voornoemd, heeft onderanderen den 10 dezer op de hoogte van Plymouth gepraaid het fregatschip *Prinses Marianne*, kapitein F. Rietmeijer, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop.

Volgens brief van Texel van den 12 dezer, was vermoedelijk in den nacht van 9 op 10 dezer in de buitengronden van het Eijerland verongelukt eene kof, de naam onbekend; op de Robbebol waren aangedreven eenig wrakhout, een gedeelte van eene vleet en een naambordje, waarop MARGRITA, benevens een deksel van eene scheerdoos, waarop met uitgesneden letters: *J. C. Godfry, F. W. Genters W. C.* — Nog was den 10den op de Stufferslaan gedreven een wrak, waarachter op het naambord met gele letters staat: EMILIE ELISABETH, van Riga. [Het schip van dien naam, gevoerd geweest door kapitein C. A. de Boer, van Petersburg naar Liverpool bestemd, is den 14 november ll. op het Gunfleet Sand verongelukt.] — De Fransche sloep *Confiance*, kapitein C. F. Cheminon, van Amsterdam naar Nantes, op het Burgzand bij Texel aan den grond geraakt, is, na in twee ligters gelost te hebben, weder in vlot water gekomen en naar het Nieuwe Diep vertrokken.

VLIE den 12 dezer. Uit zee gisteren niets; heden J. H. Bekkering van Goole, als bijlegger (ligt in de haven van Terschelling). Vertrokken gisteren H. H. Lenger naar Sunderland en R. T. de Jonge naar Stettin. Vertrokken niets.

DELFZIJL den 11 dezer. Heden alhier binnengekomen *Anna en Mientje*, H. R. Hazewinkel, van Newcastle naar Zwolle, als bijlegger, lek en met onklare pompen. — Gisteren in de Zoltkamp gearriveerd *Vrouw Johanna*, J. D. Flik, van St. Petersburg.

VLISSINGEN den 13 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen H. Dickman v. New-Orleans en J. Denijs v. Villanova; voor Gent P. van den Kerkhove, mede van Villanova. Uitgezeild A. H. Scholtens (van Antwerpen) naar Hamburg.

AANGEKOMEN: Te HONG KONG 30 september *Generaal Baron van Geen*, G. Rotgans, van Hartlepool. Te WHAMPOA 29 october *Sphynx*, G. Wigman, van Singapore. Te SINGAPORE 13 october *Commercie-Compagnie*, M. Butijn, van Hong Kong (is den oosten naar Calcutta vertrokken); 15 dito *Graaf Dirk III*, A. J. van Noubuys, mede van Hong Kong; 26 *Clara Henriette*, N. D. de Boer, van Amsterdam, en *Vertrouwen*, H. G. Pott, van Newport. Op de Rivier van SURINAME 22 october *Preciosa*, K. Ouwehand, en 2 november *Havana Packet*, A. A. Harken, beiden van Amsterdam. Te BALTIMORE 26 dito *Finland*, H. Johnson, en *Bessel*, H. Haesloop, van Amsterdam. Op den DONAU 21 dito A. J. Smit van Newcastle en P. T. Koning van Cardiff; 22 J. E. Kramer v. Dordrecht; 23 *Admiraal de Winter*, Sissingh, van Londen. Te TRIEST 8 dezer J. Sandström van Amsterdam en 10 J. B. Wirtjes van Rotterdam. Te GENUA 7 F. F. Bieze en te BAYONNE 27 november J. A. Hazewinkel, beiden van Amsterdam, de laatste met schade aan zeilen, tuigage en verstopte pompen. Te HAMBURG 11 dezer F. Schuldt en op de ELVE 13 J. Feddes, beiden van Amsterdam, en *Magdalena*, Wiicken, van Batavia. Te WARNEMUNDE 9 B. W. Pekelder van Bremen.

VERTROKKEN: Van HONG KONG 4 october *Sicilië*, J. P. Mink, naar Callao, en 17 dito *Anna*, W. H. Cramer, naar Manilla. Van SINGAPORE dien dag *de Zwaluw*, E. N. F. van Wulven, n. Batavia. Van SURINAME 3 november *Goede Vrede*, J. H. Witt, n. *Henrica*, J. R. de Boer, naar Amsterdam. Van BORDEAUX 11 *Stad Stavoren*, P. W. de Vries, n. Rotterdam. Van HAMBURG 11 *Jonge Duyf*, B. Duyf, n. Rio-Grande do Sul, *Johannes*, J. Heldt, naar Batavia, en 12 J. J. Korte naar Nantes. Van BREMERHAVEN 11 H. H. Geveke naar Zwolle. Van KIEL dien dag R. J. van der Veer naar Gainsbro', en van TONNINGEN 10 J. R. Knoolhuizen n. Liverpool.

CORUNHA den 3 dezer. De *Hijlke Tromp*, kapitein H. P. Mooi, van Amsterdam naar Gibraltar en Genua, is zwaar lek en met andere schade te Barquero, 15 mijlen ten oosten van Kaap Ortegal, binnengeloopen; zal herwaarts komen om te repareren.

[illegible] Het schip *Eduard*, kapitein A. E. Dinse, van Amsterdam naar Danzig, te Swinemünde binnen, heeft den 9 dezer de reis voortgezet.

ELSENEUR gepasseerd den 9 dezer *Elsina*, J. E. Besseling, van Libau naar Delfshaven, en *Margaretha*, Riensema, voor wijlen K. T. Harding, van Memel naar Rotterdam.

TONNINGEN den 11 dezer. Het schip *Jonge Hendrik*, kapit. T. J. Wever, van Hamburg naar de Eider, is bij het binnenzeilen op de Lonnenplaat in de Eider gestrand.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 13 december:

Te LONDEN aangekomen 11 dezer *de Snelheid*, J. P. de Vries, v. Nuevitas; 13 T. Maxwell v. Batavia en W. Wright v. Benkoelen; — Uitgeklaard B. W. Woltman naar Brussel. Te SHIELDS 10 C. Robinson en R. Connon van Rotterdam; — vertrokken dien dag A. T. Hazewinkel n. Lissabon. Te BANFF 8 J. Simpson v. Rotterdam. Van ABERDOUR vertrokken 6 G. B. Pekelder naar Hamburg. Van GRANGEMOUTH 10 R. Mercer en van GOOLE 11 T. F. Harding, naar Rotterdam. Van NEWCASTLE uitgeklaard dien dag *Koophandel*, J. Valkenier, naar Gibraltar.

Het schip *Twee Anthony's*, kapitein J. F. Klomp, van Rotterdam naar Liverpool, is den 11 dezer ter reede van Portland binnengeloopen.

Cowes den 11 dezer. De Zweedsche bark *Anna Charlotte*, kapit. Wising, van Singapore naar Amsterdam, is eergisteren met zeeschade aldaar binnengeloopen; moet repareren alvorens de reis te kunnen voortzetten.

Het schip *Jonge Walrave*, kapit. M. K. Gnodde, van Newcastle naar Trapani, is den 12 dezer met verlies van boegspriet en andere schade te Douvres binnengeloopen, zijnde door eene brik op die hoogte aangezeild.

Het schip *Neerlands Koning*, kapit. D. Huysers, van Rotterdam naar Liverpool, is den 12 dezer (de wind Z. W. ten Z., hard) ter reede van Deal uit zee teruggekomen.

De schepen *Margrietha*, kapitein P. M. de Jonge, van Hamburg naar Nantes, en *Margrietha Gesina*, J. W. Stuit, van Sunderland naar Lissabon, zijn den 12 dezer te Ramsgate binnengeloopen.

CARGA-LIJST.

GENERAAL MICHIELS, F. VAN STRATEN, van *Batavia*.

2240 b. Koffij, 1388 kan. Suiker, 484 schuitj. Tin en 1417 bossen Bindrotting, Nederl. Handel-Maatschappij.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.
Te Rotterdam:

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het gekoperd, snelzeilend Nederlandsch Brikschip *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Jacatra*, kapitein *Th. Buys* Jz. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Marchiena Geziena*, kapitein *H. G. Munneke*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BELFAST, het Nederl. Schoener-Kofschip *Jantje Doornbos*, kapit. *H. S. Addens*. Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer*.

DUNDEE, het Engelsch Schoonerschip *Tay*, kapit. *David Brown*. Adres bij *George Levingston* en bij *J. A. Houwens*.

GENUA, het Nederl. Schoenerschip *Harmina Catharina*, kapit. *A. A. Sissingh*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, het Noordsch Sloepschip *Magdalena*, kapit. *E. A. Schumacher*. Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer*.

KONSTANTINOPEL, het Mecklenburger Schoonerschip *Heinrich III*, kapit. *E. H. Ehlers*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 9 December*. Spanje 3 per cents 43¾; dito 1 per cents 23⅜.

PARIJS *den 13 December*. Frankrijk 3 per cents 81. 50 a contant en 82. 20 tegen ultimo; dito 4½ per cents 105. 80 a contant en 106. 35 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2900; Spanje Buitenl. 3 per cents 50¾; dito Binnenl. 3 per cents 43; dito 1 per cents 24¼; Holland 2½ per cents 66; Rusland 4½ per cents 103½. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 75 en de 4½ per cents 45 centimes lager dan saturdag.

Den 14den. Frankrijk 3 per cents 82. 15 en dito 4½ per cents 106. 10, beiden tegen ultimo.

LONDEN *den 13 December*. De 3 per cents Geconsolideerden 100⅜ a ¼, zonder Coupon; de Gereduceerden 100⅝ a ⅞; de Actien van de Bank 223½; Rusland 4½ per cents 104½; Spanje 3 per cents 51 a ¼; dito nieuwe Uitgestelde 25⅜ voor rekening; Portugal 4 per cents 40 voor rekening; Brazilië nieuwe 4½ per cents 98½; Mexico 24½; Peru Uitgestelde 65⅝; Holland 2½ per cents 67¾ voor rekening, en dito 4 per cents Certificaten 98½.

Den 14den. De 3 per cents Geconsolideerden 100⅜. Spanje 1 per cents 23¼.

ANTWERPEN *den 14 December*. België 2½ per cents 57¼. Spanje 1 per cents 22⅜ geld; dito Binnenl. 3 per cents 42¼ geld. Metalliek 5 per cents 82⅜ geld.

AMSTERDAM *den 15 December*. Nederlanden, Werk. Schuld, 2½ pc., 65¾ a 66, gebl. $65\frac{15}{16}$; idem, 3 pc., 78⅝ a 78¾, gebl. 78¾; id., 4 pc., 97⅞ a 98; Amortisatie, 3½ pc., 95¾; O. I. Leening 1844, 4 pc., 97¾ a 97⅞. België, Certific. *Rothschild*, 2½ pc., 52⅞. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 109½; Negot. 1831 en 1833, 5 pc., 97; idem 1840, 4 pc., 91⅞ a 92; idem bij *Stieglitz*, 4 pc., 91½ a 91¾; idem Nieuwe, 4 pc., 91½; Nieuwe Eng., 4½ pc., 101. Spanje, Nieuwe, 1 pc., 23⅝ a 23¾; idem, 3 pc., 49; Binnenl., 3 pc., 42⅝ a $42\frac{9}{16}$, gebl. $42\frac{9}{16}$; Cert. Coup. Sp. Com. 3½ a $3\frac{9}{16}$. Portugal, te Londen, 5 pc., 42⅜ a 42¾; id., 4 pc., $38\frac{13}{16}$ a $39\frac{1}{16}$, gebl. 39. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 79 a 79⅛; idem 1847, 2½ pc., $41\frac{3}{16}$ a 41¼; idem 1851, 2½ pc., 40⅞ a $40\frac{15}{16}$; idem 1849, 5 pc., 92¾ a 93; idem letter B, 5 pc., 92½ a 92¾, gebl. 92¾. Polen, Oblig., 4 pc., 86½ a 86⅝. Louisiana, te Londen, 5 pc., 100½. Brazilie, te Londen 1824, 5 pc, 101. Grenada, te Londen, a £ 100, 2 pc., 22½; idem Uitgest. $12\frac{11}{16}$ a $12\frac{13}{16}$. Mexico, te Londen, Nieuwe, 3 pc., $24\frac{3}{16}$ a 24¼, gebl. $24\frac{3}{16}$.

ROTTERDAM *den 15 December*. Nederland., Werkel. Schuld, 2½ pc., 65¾; idem idem, 3 pc., 78¾; idem idem, 4 pc., $97\frac{3}{16}$ l. k., 97½ h. k., 97½ gebl. k. Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pc., 53¼. Spanje, Buitenl., 1 pc., $23\frac{3}{16}$ l. k., 23½ h. k., 23½ gebl. k.; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., 43 l. k., 43¼ h. k., 43¼ gebl. k. Portugal, te Londen, 4 pc., 38⅞. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1828 en 1829, 5 pc., 107½. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., $79\frac{3}{16}$ l. k., 79¼ h. k.; idem Nieuwe, 5 pc., 92⅝. idem, 2½ pc., 41¼ l. k., 41⅜ h. k., 41¼ gebl. k. Ecuador, Coupons 29¼.

ROTTERDAM *den 14 December*. Londen 2 maanden *f* 11. 72½, kort *f* 11. 77½.

AMSTERDAM *den 15 December*. TARWE zonder handel. — ROGGE tot vorige prijzen, met weinig handel; verkocht: 124 ℔ Holsteins. *f* 210; 116 ℔ O. Gedroogde *f* 187. — GERST als voren: 103 ℔ N. Vriesche Winter *f* 169. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren in Dec. eerstk. £ 56½. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 33; Vlieg. *f* 32¾ a *f* 32; 1 Dec. eerstk. *f* 34⅜; 1 Mei eerstk. *f* 33; 1 Sept. eerstk. *f* 33⅞; 1 Oct. eerstk. *f* 34 a *f* 33⅞; 1 Nov. eerstk. *f* 34. — LIJNOLIE: 6 w. *f* 29; Vlieg. *f* 28; 1 April en 1 Mei eerstk. *f* 29¼. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 38½; Vlieg. *f* 37½. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 68 a *f* 72. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8½ a *f* 11.

SCHIEDAM *den 15 December*. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 18. 25; Amsterd. proef, id. id., *f* 19. 50. Zonder de belasting.

OPENBARE VERKOOPINGEN
van HUIZEN, enz.,
IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,
Woensdag den 15 December.

N.° 1. Het *Winkelhuis*, *Bovenhuis* en *Erve*, aan het Haagscheveer, wijk 6, n.° 484. In trekgeld *f* 8500.

N.° 2. Het *Winkelhuis* en *Erve*, aan de oostzijde van de Pottenbakkersteeg, wijk 1, n.° 168. In trekgeld *f* 7650.

KENNISGEVING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland op den 7den dezer maand is executoir verklaard:

Een Kohier voor de Belasting op het Personeel, bevattende eenige voljaars aanslagen, dienst 1852—1853, behoorende tot de 1ste Afdeeling dezer Gemeente;

Dat vermeld Kohier ter invordering is gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verpligt is zijnen aanslag, op den bij de Wet bepaalden voet, te voldoen; en dat heden de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 15 *December* 1852.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd.

De Secretaris, *STORM VAN 'SGRAVESANDE.*

De Burgemeester, *J. F. HOFFMAN.*

NATIONALE MILITIE.

Ten gevolge der Publicatie van Heeren Burgemeester en Wethouders, van den 8 dezer maand, wordt aan alle belanghebbenden, in den jare 1834 alhier geboren en alzoo vallende in de termen der Nationale Militie, ter kennis gebragt, dat aan het Bureau van den Burgerlijken Stand tot afhaling der Geboorte-Acten des avonds ten vijf ure zal worden gevaceerd, als:

Op Woensdag den 15 *December*,
voor de bewoners der wijken 1, 2, 3 en 4;
op Donderdag den 16 *December*,
voor de bewoners der wijken 5, 6, 7 en 8;
op Vrijdag den 17 *December*,
voor de bewoners der wijken 9, 10, 11 en 12;
op Saturdag den 18 *December*,
voor de bewoners der wijken 13, 14 en 15.

En wordt een ieder aangemaand om, tot voorkoming van oponthoud, zich ten dage en ure voorschreven aan te melden.

Rotterdam den 9 *December* 1852.

De Wethouder, benoemd Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Rotterdam,
SCHADEE.

OPROEPING.
Finaal Ontslag uit de dienst der Schutterij.

De LUITENANT-KOLONEL, Kommandant der Dienstdoende Schutterij, roept bij deze op, ter bekoming van Finaal Ontslag uit de dienst der Schutterij, alle de Manschappen, behoorende tot de ligting van den jare 1843, en zulks tegen overlegging van hun Bewijs tot overschrijving bij de Reserve, aan het Bureau der Schutterij, in het *Oude Mannenhuis*, op Donderdag den 23 December 1852, des avonds ten 5 ure; alsmede die Manschappen, behoorende tot de ligtingen van de jaren 1844, 1845 en 1846, welke bereids hun 34ste jaar mogten voleindigd hebben, ten dage en plaatse voornoemd, des avonds ten 8 ure, mede met overlegging van hun Bewijs tot overschrijving bij de Reserve, en zooverre *deze laatsten* aangaat, met vertoon van hunne Geboorte-Akte.

Rotterdam den 14 *December* 1852.

De Luitenant-Kolonel voorn.,
J. BALLOT.

Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, bij het overlijden mijner beide Kinderen, van Vrienden en Bekenden ontvangen, breng ik hun daarvoor, bij deze, mijnen opregten dank toe, met de hartelijke bede, dat het der Voorzienigheid moge behagen, hun van zulke smartelijke verliezen te verschoonen; terwijl ik met Christelijke onderwerping hoop te blijven berusten in den wil van Hem, die niet antwoordt van zijne daden; die gaf, die nam, en wiens Naam geloofd zij!

Rotterdam
15 *December* 1852.

J. K. H. DRESCHER.

Op den 9 December 1852 overleed op het *Huis ter Noot*, bij 's Gravenhage, in den ouderdom van 79 jaren, tot diepe droefheid van zijne Echtgenoot, Dochter, Behuwdkinderen en Kleinkinderen, de Heer HENDRIK CHRISTIAAN VAN DER HOUVEN, *Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw*, *Staatsraad in buitengewone dienst*, *Oud Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal* en lange jaren *President van de Nederlandsche Handel-Maatschappij*.

Heden overleed, tot onze en zijner Broeders bittere droefheid, onze dierbare Vader, JOHANNES ADRIANUS VAN EL, in den ouderdom van ruim drie en vijftig jaren.

Rotterdam
den 12 *December* 1852.

C. G. J. VAN EL,
mede uit naam mijner Zusters.

Mogten wij op den 10 dezer maand ons dankbaar verheugen over de bevalling mijner geliefde Echtgenoote, CORNELIA DRIENDIJK, van eene welgeschapen Dochter, heden werden onze Ouderharten diep bedroevend getroffen door het overlijden van ons geliefd jongste Zoontje, LEONARDUS ANTHONY.

Slechts 19 maanden mogten wij ons in zijn bezit verheugen. Hij bezweek aan eene hevige en smartelijke ziekte van slechts twee dagen.

Met weemoed trachten wij te berusten in deze beschikking der Goddelijke Voorzienigheid van ons lot, die, het zij die strekken moge ons tot vreugde of wel tot droefenis, voorzeker altijd wijs en liefderijk zijn zal.

Middelharnis
den 12 *December* 1852.

D. VAN WEEL, *Az.*

Men gelieve deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

Heden overleed, na langdurig lijden, in den ouderdom van vijf en zeventig en een half jaar, onze beminde Vader en Behuwdvader, de Heer CHRISTIAAN ANTON VAN ETTINGER, hartelijk betreurd door zijne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

Cappelle op d'IJssel
den 14 *December*
1852.

M. J. B. VAN ETTINGER.
C. VAN ETTINGER,
RAHMS.
B. VAN DEN BRINK.
S. H. VAN DEN BRINK,
VAN ETTINGER.

Voor Passagiers en Goederen.
STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.

Van **ROTTERDAM** naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***IVANHOE***, Kapitein **Thomas Robertson**; vertrekt Saturdag 18 December, **des morgens vroeg**. Adres ten Kantore van GEORGE LEVINGSTON en van J. A. HOUWENS.

DERDE VOORLEZING
van den Heer
C. W. M. VAN DE VELDE,
op Vrijdag 17 December, des avonds ten 8 ure,
in het ***Notarishuis***.

Toegangbiljetten te verkrijgen bij de Heeren *M. WIJT en ZONEN*.

*** Bij Notariële Acte, te Rotterdam gepasseerd, is de tusschen de Ondergeteekenden ARIJ DRAPERS en HUIG DRAPERS, Kooplieden te Krimpen aan de Lek, bestaande VENNOOTSCHAP in den Handel in **HOUT, HOEPEN, TAKKEN, SPAANDERS, HOOI, AARDAPPELEN** en hetgeen daartoe verder behoort, onder de firma van *ARIJ DRAPERS en ZOON*, met 31 December 1852, verklaard te zijn Ontbonden, en bepaald dat de Likwidatie van de Zaken der Vennootschap door de Ondergeteekenden te zamen zal geschieden. Geschiedende hiervan bekendmaking ingevolge Art. 31 van het Wetboek van Koophandel.

A. DRAPERS.
H. DRAPERS.

*** De ***Geïnteresseerden*** van de **Maatschappij van Assurantie enz.** dezer Stad worden verzocht, om hunne Stemmen te komen geven tot het verkiezen van een' **DIRECTEUR.** Zullende ten dien einde op den **18**den, **20**sten en **21**sten, tot des voormiddags **12** ure van **22** December **1852**, eene ***Bus*** gereed staan ten Kantore van gemelde Maatschappij, in de Wijnstraat, wijk 2, n.° 123, om daartoe, met aldaar voorhanden zijnde, gedrukte Biljetten, naarmate eens ieders Interest te stemmen, waarna aan Geïnteresseerden behoorlijk zal worden kennis gegeven wie door meerderheid van stemmen tot **Directeur** zal zijn verkozen.

Op den **Houtzaagmolen** ***de Roos***, te Vlaardingen, wordt gevraagd een

MIDDELKNECHT,

van goede Getuigenissen voorzien. Daarop reflecterenden vervoegen zich in Persoon binnen acht dagen aan genoemden Molen.

*** OPENBARE AANBESTEDING.

De **Besturen** der Polders **Stolwijk** en het **Veerstalblok** zijn van meening op Dingsdag den 21sten December 1852, des voormiddags ten 10 ure, in het Gemeentehuis te Stolwijk, voor den tijd van Vijf Jaren, van 1 Januarij 1853 tot den 31sten December 1857, in het openbaar aan te besteden:

1.° Het **ONDERHOUD** van de Vijf **WIP-WATERMOLENS**, benevens **WACHTHEULEN, OVERHALEN, BRUGGEN, SLUIZEN, BESCHOEIJINGEN, HUIZINGE** en verdere **GETIMMERTEN**, behoorende aan den polder Stolwijk, met de vereischt wordende **LEVERANTIEN** en **VERNIEUWINGEN**,

in drie Perceelen.

2.° Het **MAKEN, LEVEREN** en **ONDERHOUDEN** van de **ZEIL-** en **TOUWWERKEN** der genoemde Vijf **WATERMOLENS**,

in één Perceel.

3.° Het **ONDERHOUD** van den **WIP-WATERMOLEN** en verdere **GETIMMERTEN** van den polder het Veerstalblok, met de daartoe benoodigde **LEVERANTIEN** en **VERNIEUWINGEN**, ook der **ZEIL-** en **TOUWWERKEN**,

in één Perceel.

De Bestekken zullen veertien dagen vóór den dag der aanbesteding ter lezing liggen: van de Werken sub 1 en 2 in het Gemeentehuis voornoemd en ten Huize van *WILLEM VERHOEK*, aan de Stolwijkersluis, en van de Werken sub 3 ten Huize van den Secretaris van het Polderbestuur *W. DE JONG*, te Gouderak; terwijl de noodige inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer *W. SCHOUTEN*, Architect te Moordrecht.

*** OPENBARE VERKOOPING.

De Notarissen *JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.* en *JOHANNES HOGERSDIJK*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 5 Januarij 1853, des namiddags ten 4 ure, in het Notarishuis aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een groot en uitmuntend gelegen **PAND**, genaamd ***DE PAREL***, bestaande in **Twee** HUIZEN, hebbende een Schoon **Uitzigt** over den Schiedamschen Singel, **Vier** LOODSEN, **Twee** PAKHUIZEN, waarvan een ingerigt tot ***Bierbrouwerij*** (zijnde de *Ketels, Slangen, Pompen, Gijl-, Koel-* en *Grondbakken* nog in hetzelve aanwezig), **Drie** ZOLDERS, KANTOOR, KELDER, OPEN PLAATS en **ERVEN**, alles staande en gelegen aan de zuidzijde van het Vasteland te Rotterdam, en strekkende van daar tot aan de Zalmhaven, oud wijk U, n.° 1, nieuw wijk 15, n.s 760 en 761, Kadaster sectie A, n.s 739, 1244, 1245, 1246, 1247 en 1248, te zamen tot eene inhoudsgrootte van 11 Roeden 11 Ellen. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1852 tot *f* 113. 36. Huuropbrengst *f* 1555 in het jaar. (Breeder bij Aanplakbiljet omschreven.)

Inmiddels zijn nadere onderrigtingen te bekomen ten Kantoren van de genoemde Notarissen; terwijl het te veilen **Onroerend Goed** twee dagen vóór en op den dag der veiling zal kunnen worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, daartoe door een der gezegde Notarissen af te geven.

*** *TE HUUR*, tegen Mei aanstaande, een logeabel en net onderhouden

HUIS EN TUIN,

zeer geschikt tot *Zomer-* en *Winterverblijf*, aan het Nieuwewerk alhier, met een alleraangenaamst uitzigt aan de Maas; kunnende de Tuin met Februarij aanvaard worden. Te bevragen bij de Boekverkoopers M. WIJT en ZONEN.

*** De **HUIZEN, BOVENWONINGEN, PAKHUIZEN, OPEN PLAATSEN** en **ERVEN**, alles staande en gelegen in de gemeente Delfshaven, op Donderdag den 9 December laatstleden door den Notaris *WENK*, in het Logement *de Zwaan*, aldaar, geveild, zullen op HEDEN den 16 December 1852, des namiddags ten 5 ure, ter zelfder plaatse, finaal worden *Verkocht* en *Toegewezen.*

INGEZONDEN STUKKEN.

Inrigting voor Doofstommen-Onderwijs, *naar de Duitsche Methode*, te Rotterdam.

(Vervolg en slot van N.° 150.)

Onze lezers behooren vooral te worden ingelicht omtrent de gunstige denkbeelden der vreemde bezoekers aangaande het doofstommeninstituut te Groningen. De reis van Don *Ramon de la Sagra* levert er een voornaam bewijs van, en de Heer *J. Goeverneur* heeft een in veel opzigten belangrijk werk gedaan met de vertaling van dat boek. Het verscheen in 1839 en geeft bl. 133 enz. te lezen. » Nederland kan zich beroemen op den voortreffelijken staat, en de bewonderenswaardige vorderingen der inrigting in den jare 1790 te Groningen gevestigd door den Heer *H. D. Guyot*, die zijne beide Zonen, de Heeren Dr. *C. Guyot* en Mr. *P. T. Guyot*, in de leiding van dit instituut tot opvolgers had. Deze instelling deed zich van den eersten beginne af aan door de schitterendste uitkomsten onderscheiden, zoo dat men het getal der inschrijvers, die dezelve door hunne toelage ondersteunden, ook dagelijks zag toenemen en hetzelve thans reeds tot 4000 is opgeklommen. De kweekelingen in de grondbeginselen der taal onderrigtende, leert men hun tevens de klinkletters uitspreken, benevens de lettergrepen, door deze in vereeniging met de medeklinkers daargesteld. Men doet hen, over het geheel, dezelfde rigting volgen als andere schoolkinderen, doch bedient zich derwijs in het spreken behoorde eigenlijk aan elken kweekeling in het bijzonder te worden gegeven, doch het zou alsdan aan den onderwijzer te veel tijd doen verliezen. Uit dien hoofde is men dan ook op het denkbeeld gekomen, om, in plaats van slechts één kind, door middel van een breeden spiegel, vele kweekelingen gelijktijdig hierin te oefenen. De onderwijzer zet zich voor den spiegel neder en doet eenige kinderen achter zijn rug plaats nemen, die, hunne oogen op het spiegelbeeld van den mond des meesters gevestigd houdende, deszelfs bewegingen, als hij spreekt, opmerkzaam gadeslaan. Deze laatste ziet ten zelfden tijde in den spiegel de monden der leerlingen, die, zijn voorbeeld nabootsende, trachten te spreken, en kan op die wijze het onderrigt van zeven of acht kinderen te gelijk besturen.

Om een juist denkbeeld te verkrijgen van de naauwkeurigheid en helderheid, waarmede de leerlingen de woorden uitspreken, verzocht ik den Heer *Guyot* er eenige op het bord te schrijven, niet in het *hollandsch*, maar in het *fransch*, met de hollandsche spelling, opdat zij aan dezelve hunne wezenlijke uitspraak zouden kunnen geven. Ik deed deze proef herhalen met *spaansche* woorden, immers naar de hollandsche spelling geschreven. In beide gevallen was de uitspraak der kweekelingen zeer juist en verstaanbaar.

De tweede afdeeling bestaat uit kweekelingen van het vierde jaar, die zich, onder de leiding van den broeder van den Heer *C. Guyot*, in het overbrengen van elke gedachte in grammatikaal goed en zuiver schrift oefenen. Te dien einde schrijft de onderwijzer deze gedachte op het bord, in dezelfde constructie waarin de doofstommen haar door hunne teekenen hebben uitgedrukt.

Wanneer de volzin eens naar de grammatikale woordvoeging van den doofstomme geschreven is, brengt de onderwijzer denzelven, door middel van achtereenvolgende omzettingen en door zuiveren periodenbouw, over; hij gaat hierin bij geleidelijke opklimming te werk, en heldert deze bewerkingen, de ééne na de andere, voor zijne leerlingen op. De kweekelingen dezer klasse hebben eene krachtige en heldere stem. De derde klasse eindelijk is de woordschikking der hollandsche taal volkomen meester en schrijft dezelve naar de vastgestelde regelen. Alle kweekelingen herhalen lange volzinnen, welke de onderwijzer hun slechts vóórzegt, en lezen met luider stem wat men hun opgeeft, voor.

Wat ik in deze school het meest bewonderde, was niet zoo zeer het onderwijs in het klanken voortbrengen en in de uitspraak, als wel de mogelijkheid, om *alle* kweekelingen *zonder onderscheid* in hetzelve te doen deelen, en daarbij reeds van de eerste klasse af aan, naar de gewone leerwijze te werk te gaan. De zegepraal der kunst is hier in de daad verwonderlijk, en te zien hoe de ongelukkige wezens door eene weldadige kennis de weldaad der spraak deelachtig worden, heeft een diepen indruk op mijn hart gemaakt.

Het algemeen onderrigt in het spreken, dat aan de doofstommen op het Groninger Instituut gegeven wordt, is hun hoogst voordeelig, niet alleen wat hunne gezondheid, maar ook wat hun toekomstig verkeer in de maatschappelijke zamenleving betreft. Het gebruik der spraakdeelen en de oefening der stem versterken de organen die er de werktuigen van zijn, geven kracht aan de longen, doen derzelver ademhalingsbewegingen te vermenigvuldigen en er eene groote hoeveelheid lucht in op een te hoopen, welker uitzetting de oxygenatie van het bloed bevordert, en oefenen ten laatste op de algemeene voeding een' weldadigen invloed uit. Ontwijfelbaar zeker is het, dat het gebruik der spraakwerktuigen het gansche stelsel des menschelijken ligchaams opwekt en verlevendigt.

Men zou ter gunste van dit stelsel nog eene menigte andere redenen kunnen aanvoeren, doch ik meen er genoeg van gezegd te hebben om de nuttigheid van het onderwijs in het Instituut te Groningen en in andere gestichten, waar men deze spreekmethode heeft ingevoerd, naar waarde op prijs te doen stellen."

Niet minder verdient van meer algemeene bekendheid te zijn, wat de Heer *Sybrandi* in de reeds vermelde recensie nog zegt: » Voor eenige jaren ontving ik hier een bezoek van den heer *Horace Mann* uit Boston, die eene reis door Europa deed, om het schoolwezen in verschillende Landen te onderzoeken. Zijne betrekking tot het doofstommen en blinden Instituut te Boston, waar de ongelukkige *Laura Bridgeman* werd opgevoed, gaf aanleiding tot breedvoerige gesprekken over het onderwijs op het Instituut te Groningen, en wat ik hem verhaalde van hetgeen ik daar gezien had van het leeren spreken, trof hem zoo zeer, dat hij, in zijn Vaderland teruggekomen, aan zijne medebestuurders daarvan verslag gaf. Al spoedig ontving ik een verzoek, om de meest volledige aanwijzingen omtrent dit onderrigt hun te doen toekomen, en hun mijn oordeel mede te deelen, in hoe verre ik ook de Engelsche taal tot zulk een onderwijs geschikt rekende. In overleg en met vriendelijke hulp van de Heeren *Guyot* voldeed ik aan dat verlangen, en had het genoegen te vernemen, dat die mededeelingen van grooten invloed zouden zijn op de zaak van het onderwijs der doofstommen in N. Amerika. Ik breng deze bijzonderheden enkel bij ten bewijze dat de Heer *Symons* bij gebrek van genoegzame kennis der zaak niet billijk is geweest ten aanzien van Groningen, en om het onvergeeflijk is, dat in ons Land een boekje over dit onderwerp werd uitgegeven, waarin zoo weinig regt aan onze Vaderlandsche instelling en hare hoogst verdienstelijke onderwijzers wordt gedaan.

Is nu de Commissie, van wie de circulaire is uitgegaan, met uitzondering van den Secretaris, zoo vreemd in haar eigen Vaderland? Het zou beleedigend zijn zulks te onderstellen.

Zij wil » eene School tot stand brengen, ter opleiding van doofstomme kinderen, naar de Duitsche methode, d. i. met uitsluiting van alle kunstmatige gebarentaal en vingerspraak."

Dit is onmogelijk, om niet te zeggen, dat het, zoo mogelijk, geheel ondoelmatig zou zijn. Duitschland zelf leert dat, waar men met allen toeleg, even als te Groningen, op de toonspraak, de gebarentaal *niet geheel* verzaakt. Ook is het nog maar verre van uitgemaakt of zulk eene School te verkiezen is boven een geslote Instituut. Van het voor en tegen heeft de Heer *Symons* in zijne Brochure wel gesproken, maar of hij de School boven het Instituut aannemelijk heeft gemaakt, souden wij zeer betwijfelen. Hij put daar trouwens zijn onderwerp ook niet geheel uit en het is de plaats om daarover te handelen hier niet. De Commissie » wenscht daaraan te voegen een Kosthuis ter opname van doofstomme kinderen uit ... huisgezinnen, of van hen, die elders woonachtig, alhier geene of geene geschikte woning en verzorging zouden kunnen erlangen." Alzoo een Instituut in het klein. Maar daarom moest dan misschien van Groningen niet gesproken worden! Dat Instituut toch stelt voor alle die ongelukkigen in Nederland zijne deuren open, en hoe ... achting Schrijver dezes nu ook hebbe voor den naam van den ... *Hirsch*, de naam *Guyot* boezemt hem als Nederlander veel ... vertrouwen in, en daarin gelooft hij niet, dat zijne stad- en ... genooten van hem verschillen zullen.

De Commissie zegt » te verlangen dat ook de leeraars en ... telijken van iedere gezindheid ruimschoots in staat gesteld worden om de kinderen door godsdienstig onderrigt tot waardige ... hunner kerk op te leiden." Of dan ook dit niet te Groningen geschiedt.. De miskenning van dat beginsel heeft Groningen kwaads genoeg berokkend, en de tijd zal moeten leeren of de kweekelingen van St. Michiels Gestel zoo veel bekwamer en ... zullen zijn dan die hunne opleiding aan het Groninger Instituut ... noten hebben. Nu ook een tweede Instituutje te Rotterdam ... krachten verdeeld, de hulpmiddelen, ondersteuning en fondsen ... brokkeld en verkruimeld, om subsidie gevraagd, die elkander ... betwist, gezamenlijk daarop beknibbeld, en het schoon gebouw ... in, terwijl men van het puin hutten zal gaan bouwen.

Het wenschelijke van dit alles ziet Schrijver dezes waarlijk ... in. Hij had gewenscht dat ergens zich eene krachtige stem verheffen zou; daar dit niet geschiedde, kon hij den innerlijken aandrang ... zichzelven niet wederstaan. Hij deelt daarom vrijmoedig zijne ... aan stad- en landgenooten mede. Lokt hij tegenspraak uit, het ... eene zaak, zoo hoogst gewigtig als deze, waarlijk niet overbodig ... nog menig duister punt op te helderen. Hij staat noch met Groningen in één verband, noch heeft eenige vooringenomenheid tegen ... van de hooggeachte onderteekenaars der circulaire. Hem ... om het heil van ongelukkigen en den roem des Vaderlands ... doen; maar of die roem door de circulaire der Commissie ... grondvesting eener Inrigting voor Doofstommen-onderwijs ... Duitsche methode, te Rotterdam gehandhaafd is, laat hij ... scheidenheid over aan het oordeel des publieks.

B.

Te *Rotterdam*, bij ARRENBERG & VAN REY...